

02.03.2022

7 2/28222

00000153921

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

DR TADEUSZ BIAŁEK

WICEPREZES

Warszawa, 2 marca 2022 roku

Pan
Maciej Taborowski
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dn. 22.02.2022 r. (znak: V.7224.44.2022.JF), dotyczące problemu dyskryminacji studentów kurdyjskich przez banki, które odmawiają im zawarcia umowy o prowadzenie rachunku bankowego z uwagi na narodowość, przedstawiam poniższe stanowisko.

Należy wskazać, że banki są zobligowane do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego w przypadku m.in. nawiązania stosunków gospodarczych (art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U.2021.1132 t.j., dalej „ustawa AML”). Ustawodawca nie przewidział wyjątków od konieczności stosowania środków bezpieczeństwa finansowego przy nawiązywaniu relacji z klientem. Oznacza to, że za każdym razem, gdy klient wchodzi z instytucją w stosunki gospodarcze, czyli związane z działalnością zawodową instytucji obowiązanej, które w chwili ich nawiązywania wykazują cechę trwałości, należy zastosować środki bezpieczeństwa finansowego¹.

Środki bezpieczeństwa finansowego są stosowane w zakresie i z intensywnością uwzględniającymi rozpoznane ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz jego ocenę. Z art. 33 ust. 4 ustawy AML wynika, że *na instytucjach obowiązanych ciąży wymóg ustalenia poziomu i profilu ryzyka klienta i stanowi, że to od zidentyfikowanego przez instytucję obowiązaną poziomu i profilu ryzyka klienta oraz przeprowadzonej przez nią oceny tego ryzyka zależy, w jakim zakresie i jak szczegółowo instytucja obowiązana (w tym przypadku bank lub oddział instytucji kredytowej) stosuje środki bezpieczeństwa finansowego wobec swojego klienta, w tym identyfikację klienta oraz weryfikację jego tożsamości (...)*².

¹ R. Obczyński [w:] *Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Komentarz*, red. W. Kapica, Warszawa 2020, art. 35., Lex/dostęp elektr.;

² pismo z dnia 5.06.2019 r., Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, *Stanowisko dotyczące identyfikacji klienta i weryfikacji jego tożsamości w bankach oraz oddziałach instytucji kredytowych w oparciu o metodę wideoweryfikacji*, www.knf.gov.pl.

W toku nawiązywania relacji z klientem, banki mają obowiązek rozpoznania ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz oceniają poziom rozpoznanego ryzyka, z uwzględnieniem w szczególności rodzaju klienta, czy też obszaru geograficznego (art. 33 ust. 2 i 3 ustawy AML). W odniesieniu do osób fizycznych kryterium obszaru geograficznego może odnosić się np. do miejsca urodzenia, obywatelstwa. **Uwzględnianie w ocenie ryzyka klienta obszaru geograficznego nie stanowi dyskryminacji, ponieważ wynika z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.**

Obowiązki nałożone na banki ustawą AML nie powinny być bagatelizowane i interpretowane w sposób liberalny. Należy mieć na uwadze wagę celu, jakiemu one służą tj. przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Reasumując należy wyraźnie podkreślić, że każdorazowo o otwarciu rachunku bankowego decyduje indywidualnie wykonana ocena ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, zaś wykonywanie przez banki jako instytucje obowiązane nałożonych na nie ustawą AML obowiązków, nie może być poczytywane, jako mające charakter dyskryminujący.

Jednocześnie, uprzejmie informuję, iż z dniem 13 marca br.³ Irak zostanie wykreślony z wykazu jurysdykcji państw trzecich mających strategiczne braki w swoich systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które to braki stwarzają znaczące zagrożenia dla systemu finansowego Unii, ("państwa trzecie wysokiego ryzyka"), stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2016/1675 (tabela punkt I. załącznika). **Wyrażamy nadzieję, że okoliczność ta wpłynie na poprawę sytuacji studentów kurdyjskich (obywateli Iraku) przebywających legalnie w Polsce w kontekście zawierania umów rachunku bankowego.** W wykazie państw trzecich wysokiego ryzyka w załączniku do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2016/1675 pozostanie nadal Syria⁴ oraz Iran⁵.

Z poważaniem

WICEPREZES ZWIĄZKU
DR TADEUSZ BIAŁEK

³ data wejścia w życie Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2022/229 z dnia 7 stycznia 2022 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2016/1675 uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 przez dodanie Burkiny Faso, Kajmanów, Haiti, Jordanii, Mali, Maroka, Filipin, Senegalu i Sudanu Południowego do tabeli w pkt I załącznika oraz wykreślenie z tej tabeli Bahamów, Botswany, Ghany, Iraku i Mauritiusa (Dz.U.UE.L.2022.39.4 z dnia 2022.02.21);

⁴ W Załączniku Państwa trzecie wysokiego ryzyka do Rozporządzenia 2016/1675 w pkt I tabeli: Państwa trzecie wysokiego ryzyka, które przedstawiły pisemne zobowiązanie polityczne na wysokim szczeblu do usunięcia stwierdzonych braków i opracowały wspólnie z FATF plan działania.

⁵ W Załączniku Państwa trzecie wysokiego ryzyka do Rozporządzenia 2016/1675 w pkt II tabeli: Państwa trzecie wysokiego ryzyka, które przedstawiły zobowiązanie polityczne na wysokim szczeblu do usunięcia stwierdzonych braków i zdecydowały się poprosić o pomoc techniczną we wdrażaniu planu działania FATF oraz zostały wskazane w oświadczeniu publicznym FATF.